

Godkjent av rådet 31.3.

**Protokoll
Kirkerådet (KR)**

11.-13.03.2010

Gjestehuset Lovisenberg, Oslo

Til stede:

Jorund Andersen	Svein Malmbekk
Nils-Tore Andersen	Ingunn Rinde
Petter N. Dille	Kjersti T. Rogne
Terje Fonk	Olav Skjevesland
Inga Karlsen	Harald Nyeggen Sommer
Lars Erlend Kielland (12.-13.3.)	Tone Synnøve Øygard Steinkopf
Svein Arne Lindø	Anne L. Tveter

Fravær under enkelte saker, ved behandling og/eller da vedtak ble fattet:

Lars Erlend Kielland (under sakene KR 2-6 og 15/10)
Anne L. Tveter (under sakene KR 4-6/10)
Olav Skjevesland (under sak KR 12/10)
Harald Nyeggen Sommer (under sak KR 12/10)

Forfall uten vara:

Anne Dalheim, Kjetil Aano, Arne Backer Grønningsæter

Til stede fra sekretariatet:

Jens-Petter Johnsen	Åge Haavik
Gerd Karin Røsæg	Svein M. Køhn
Hans Arne Akerø	Øyvind Meling
Ole-Inge Bekkelund	Jahn-Oluf Skonnord
Lillian M. Dittmann	Per Tanggaard
Øyvind Duesund	Siv Thompson
Sindre Eide	Sissel Vartdal
Trude Evenshaug	Gunnar Westermoen
Vibeke Fjeld	Paul Erik Wirgenes

Konsulentene var primært til stede under behandling av egne saker.

Møtet ble ledet av Nils-Tore Andersen, og som vanlig fulgte en ordningen med en saksordfører for hver sak. Det var ingen merknader til innkallingen.

Andaktslivet på møtet var et ledd i presentasjonen av gudstjenestereformen og var forberedt av seksjon for gudstjenesteliv og kultur. Ved starten av møtet ble det holdt et seminar som forberedelse til behandlingen av gudstjenestereformen.

Møtet ble satt etter seminaret og åpnet med leders tale.

Saksliste

Saksnr.	Arkivsak	Sakstittel
001/10	09/404	Referatsaker
002/10	09/406	Orienteringssaker
003/10	06/332	Årsrapport fra de sentralkirkelige råd 2009
004/10	06/333	Årsplan for de sentralkirkelige råd 2010
005/10	08/237	Budsjett for de sentralkirkelige råd 2010
006/10	09/239	Opplysningsvesenets fond. Tildeling av midler 2010
007/10	09/198	Statsbudsjettet 2011. Prioriteringer for Kirkerådet
008/10	10/18	Evaluering av Kirkemøtet 2009. Program og foreløpig saksliste for Kirkemøtet 2010
009/10	09/72	Prosedyre for Kirkemøtets behandling av gudstjenestereformen
010/10	09/72	Gudstjenestereforma - tekstbok. 1. handsaming
011/10	09/72	Gudstjenestereformen - hovedgudstjenesten. 1. behandling
012/10	09/72	Videre arbeid med ny salmebok
013/10	06/156	Forslag til nye statutter for Ungdommens kirkemøte
014/10	07/21	Møteplan for Kyrkjerådet 2011-2012
015/10	09/135	Orientering fra sekretariatets arbeid med kirkeordning
016/10	08/204	Supplerende oppnevning av varamedlem til Mellomkirkelig råd
017/10	09/369	Ordningen med tilhørighet og forrangsbestemmelsen i kirkeloven § 3
018/10	09/405	Eventuelt

KR 001/10 Referatsaker

1. Protokoll fra Mellomkirkelig råd, 9.-10.09.09
2. Protokoll fra Samisk kirkeråd, 9.-10.09.09
3. Referat fra SMM-møte, 14.09.09
4. Protokoll fra styremøte i Norges Kristne Råd, 24.09.09
5. Protokoll fra Bispemøtet, 1.-6.10.09
6. Protokoll KR/AU, 28.10.09
7. Referat fra SMM-møte, 3.12.09
8. Referat fra møte i Fagutvalg i diakoni, 05.12.09
9. Protokoll fra styremøte i Norges Kristne Råd, 05.11.09
10. Protokoll fra styremøte i Norges Kristne Råd, 16.02.10

KR-001/10 Vedtak:

Kirkerådet tar referatsakene til orientering.

KR 002/10 Orienteringssaker

1. Orienteringer fra BM, SKR, MKR og KR (muntlig)
2. Høringsvar: Krav om fire års utdanning eller arbeidserfaring i Norge for referansepersoner med oppholdstillatelse på humanitært grunnlag i saker om familiejenforening, 15.09.09
3. Høringsvar: NOU 2009:14 Et helhetlig diskrimineringsvern, 16.12.09
4. Høringsvar: Evaluering av likestillingsloven § 21 og utredning om tilgang til varer og tjenester for personer med nedsatt funksjonsevne, 16.12.09
5. "I gode og onde dager..." Trivsel, belastninger og sluttevurderinger blant menighetsprester i Den norske kirke, KIFO Notat nr 6/2009
6. Tilstandsrapport for Den norske kirke 2009. Tema: Medlemskap. KIFO Notat nr 7/2009
7. Høringsvar: Endringer i barnehageloven som følge av ny formålsbestemmelse, 14.01.10
8. Høringsvar: Studieplan for ph.d.- program i diakoni og profesjonell praksis i helse- og sosialtjenester ved Diakonhjemmet Høgskole, 14.01.10
9. Personalreglement. Rutiner ved tilsetting
10. Satsingsområder for Den norske kirke - Statsbudsjettet 2011, brev til FAD 07.01.10
11. Kirkenes vigselspraksis i lys av den nye ekteskapsloven, utredning fra arbeidsgruppe i Norges Kristne Råd, 18.02.09
12. Rapport frå Kyrkjevalet 2009

Under sak 2.1/10 ble det orientert muntlig om følgende:

Orientering fra Kirkerådets sekretariat:

- Kirkerådet har avgitt to høringsuttalelser administrativt angående likestillingsloven. Den ene gjelder ny samlet lov mot diskriminering til erstatning av bl.a. likestillingsloven, den andre gjelder evaluering av likestillingslovens § 21 om kjønnsrepresentasjon (se orienteringssakene KR 2.3/10 og KR 2.4/10)
- Norges Kristne Råd har behandlet kirkenes vigselførelse i lys av den nye ekteskapsloven. Det vil bli fremmet egen sak om fremtidig vigselførelse til Kirkerådet.
- På bakgrunn av tilsetningssaken i Kirkerådets septembermøte vises det til Personalreglementet, hvor prosedyre for ansettelsessaker er beskrevet. Her fremgår det at tilsetningsorganet skal motta søknader med CV fra samtlige søkere (orienteringssak KR 2.9/10).
- Samarbeidsrådet for menighet og misjon (SMM) jobber for tiden med en gjennomgang av SMM- strukturen. Kirkerådet vil få dette tilbake som sak på et senere møte
- Kirkerådets leder og direktør var invitert til et møte 9.2. med ledelsen i HEF for å samtale om felles problemstillinger. Det ble avtalt å avholde oppfølgingsmøter.
- Kirkerådets direktør var til stede i Genève i forbindelse med innsettelse av generalsekretær Olav Fykse Tveit i KV.
- I samarbeid med KA arbeides det videre med IKT- prosjektet
- Det er bevilget fem mill. til pilegrimsarbeidet i 2010. Midlene skal brukes til etablering av ett kontor i Oslo bispedømme og fire i Hamar bispedømme. Bispedømmerådene står som tilskudsforvaltere.
- Kirkerådet har utarbeidet en intern rapport om Kirkevalget 2009 (KR 2.12/10). Den eksterne rapporten skal legges frem 19. april.

Orientering fra Bispemøtet:

- Etter invitasjon fra biskop Munib Younan gjennomførte Bispemøtet en tur til Det hellige land i slutten av januar. Turen var et ledd i oppfølging av Kirkemøtets vedtak i 2008: Kirkene i Midtøsten og vårt ansvar.
- Nytt Bispemøte avholdes i uke 12, biskopene tar da sikte på å sluttbehandle diakonisaken.

Fra SKR- og MKR-møtene forelå det foreløpige protokoller.

KR-002/10 Vedtak:

Kirkerådet tar sakene til orientering.

KR 003/10 Årsrapport fra de sentralkirkelige råd 2009

KR-003/10 Vedtak:

Kirkerådet godkjenner årsrapporten om virksomheten i Kirkerådet, Samisk kirkeråd og Mellomkirkelig råd i 2009 med de merknader som kom fram i møtet, inkludert vedtak i sak SKR 04/10.

KR 004/10 Årsplan for de sentralkirkelige råd 2010

KR-004/10 Vedtak:

Kirkerådet vedtar det fremlagte forslag til årsplan for rådets arbeid for 2010 med de kommentarer som fremkom i møtet og i protokoll fra SKRs møte 8.-9.3.10.

KR 005/10 Budsjett for de sentralkirkelige råd 2010

KR-005/10 Vedtak:

Kirkerådet vedtar den fremlagte budsjettfordeling for 2010 for Mellomkirkelig råds, Samisk kirkeråds og Kirkerådets virksomhet.

KR 006/10 Opplysningsvesenets fond. Tildeling av midler 2010

KR-006/10 Vedtak:

Tildelingen fra Opplysningsvesenets fond til kirkelige formål er for 2010: **kr 23 500 000**

Kirkerådet gir direktør fullmakt til å omdisponere innenfor Kirkerådets prosjekter. Brukes det lite på et prosjekt, kan midler overføres til et annet prosjekt.

Fellestiltak: **kr 8 442 600**

1. Kirkerådet avsetter til økumeniske kontingenter (pålagt gjennom St.prp nr. 1):
kr 3 914 000
2. Kirkerådet avsetter til generalforsamlinger og delegasjonsutgifter
kr 300 000
3. 10 % til søsterkirker, fordelt av Mellomkirkelig råd
kr 1 928 600
4. Administrasjonstilskudd
kr 2 300 000

Kirkemøtets andel: **kr 7 528 700**

4. Av Kirkemøtets andel avsetter Kirkerådet til Kirkerådets prosjekter
kr 4 743 700
5. Av Kirkemøtets andel avsetter Kirkerådet til prosjekter innenfor samisk kirkeliv
kr 700 000
6. Av Kirkemøtets andel avsetter Kirkerådet til eksterne prosjekter i henhold til saksutredning og de endringer som framkom i møtet.
kr 2 085 000

7. Bispedømmenes andel: **kr 7 528 700**

Til bispedømmene tildeles følgende beløp:

Bispedømme	Innvilget beløp	Tildeling inkl. øremerket SMM-tiltak	Sum totalt
Oslo	520.725	100.000	620.725
Borg	610.727	100.000	710.727
Hamar	694.300	100.000	794.300
Tunsberg	572.154	100.000	672.154
Agder	642.870	100.000	742.870
Stavanger	469.295	100.000	569.295
Bjørgvin	816.445	100.000	916.445
Møre	456.438	100.000	556.438
Nidaros	636.441	100.000	736.441
Sør Hålogaland	495.010	100.000	595.010
Nord Hålogaland	514.296	100.000	614.296
SUM	6.428.700	1.100.000	7.528.700

KR 007/10 Statsbudsjettet 2011. Prioriteringer for Kirkerådet

Kirkerådets behandling

Lars Erlend Kielland foreslo å endre rekkefølgen på pkt. 2 og 3. Forslaget ble vedtatt med 13 mot 1 stemme.

Hele forslaget ble enstemmig vedtatt.

KR-007/10 Vedtak:

Kirkerådet prioriterer følgende tiltak for 2011 på grunnlag av nedennevnte satsingsområder:

1. Trosopplæringsreformen – videre opptrapping
2. Kommunikasjon og IKT-strategien
3. Demokratireformen
4. Menighetsutvikling og gudstjenesteliv (samkjøring av planarbeid)
5. Samisk kirkeliv

KR 008/10 Evaluering av Kirkemøtet 2009. Program og foreløpig saksliste for Kirkemøtet 2010

KR-008/10 Vedtak:

1. Kirkerådet vedtak følgende foreløpige saksliste for Kirkemøtet 2010

KM 01/10 Innstilling fra protokollkomiteen

KM 02/10 Valg og oppnevninger

1. Valg av dirigentskap for møtet
2. Valg av tellekorps
3. Valg av protokollkomité for perioden 2010 – 2011
4. Valg av valgkomité for perioden 2010 – 2011
5. Fordeling av medlemmer på Kirkemøtets komiteer
6. Valg av komitéledere for møtet
7. Valg av Kirkeråd og Kirkerådets leder
8. Valg av Mellomkirkelig råd og Mellomkirkelog råds leder
9. Valg av Samisk kirkeråd og Samisk kirkeråds leder
10. Valg av Kirkerådets medlemmer til Den norske kirkes Lærenemnd
11. Valg av medlemmer til Kirkerådets evalueringsnemnd

12. Oppnevning av medlemmer til rådsmøtet for Norges Kristne Råd
13. Oppnevning av representanter til generalforsamlingen for Sjømannskirken – Norsk kirke i utlandet

- KM 03/10 Orienteringssaker
1. Protokoll fra Bispemøtet 2010
 2. Protokoll fra Ungdommens kirkemøte 2010
 3. Årsmelding for Sjømannskirken/Norsk kirke i utlandet 2009
 4. Årsmelding for Døvekirkenes fellesråd 2009
 5. Årsrapport fra De sentralkirkelige råd 2009
 6. Tilstandsrapport for Dnk 2009
 7. Edinburgh-jubileet
- KM 04/10 Gudstjenestereformen - hovedgudstjenesten
- KM 05/10 Gudstjenestereformen - tekstbok
- KM 06/10 Gudstjenestereformen - dåpsliturgi
- KM 07/09 Gudstjenestereformen – nattverdiliturgi
- KM 08/09 Gudstjenestereformen – alminnelige bestemmelser
- KM 09/10 Strategiplan for samisk kirkeliv
- KM 10/10 Ny Gravferdslov - høringsuttalelse
- KM 11/10 Endring i Lov om Den norske kirke - høringsuttalelse
- KM 12/10 Valgregler, herunder særskilte regler for valg av kirkemøte, representasjon av samer og døve. Evaluering av demokratireformen
- KM 13/10 Evangelisk luthersk kirke i et økumenisk fellesskap

2. Kirkerådet ber sekretariatet arbeide videre med planleggingen av Kirkemøtet 2010 med utgangspunkt i de synspunkter som fremkom i møtet.
3. Protokollkomité, valgkomité og evalueringsnemnd velges for to år, med virkningstid frem til Kirkemøtet i 2012.
4. Ny lærenemnd velges for seks år, med virkningstid frem til Kirkemøtet i 2016.

KR 009/10 Prosedyre for Kirkemøtets behandling av gudstjenestereformen

KR-009/10 Vedtak:

1. Kirkerådet anbefaler at gudstjenestereformen behandles både på KM 2010 og endelig på KM 2011.

2. Kirkerådet anbefaler Kirkemøtet å vedta at alle endringsforslag må legges fram på KM 2010, slik at de får en læremessig behandling før gudstjenestereformen legges fram på KM 2011.

KR 010/10 Gudstjenestereforma - tekstbok. 1. handsaming

KR-010/10 Vedtak:

1. Kyrkjerådet ber sekretariatet slutføra arbeidet med Framlegg for ny tekstbok for Den norske kyrkja ut frå samtalen i Kyrkjerådet.
2. Kyrkjerådet tilrår at tittelen på ny tekstbok skal vera: Tekstbok for Den norske kyrkja. Vedtaket byggjer på det premisset at tekstane kan hentast frå den omsetjinga av Bibelen som Bibelselskapet har varsla kjem i november 2011.
3. Kyrkjerådet tilrår at nemningane på kyrkjeårstidene skal vera
 - adventstida
 - jul
 - openberringstida
 - fastetida
 - påsketida
 - pinse
 - treeiningstida
4. Kyrkjerådet tilrår
 - at Kristi forklåringsdag blir verande i openberringstida
 - at Vingardssøndag vert flytta til 12. søndag i treeiningstida
 - at Bots - og bededag skal ha fast plassering på 20. søndag i treeiningstida og heita 20. søndag i treeiningstida / Bots-og bededag.

KR 011/10 Gudstjenestereformen - hovedgudstjenesten. 1. behandling

KR-011/10 Vedtak:

Kirkerådet har revidert forslag til Ordning for hovedgudstjenesten på bakgrunn av høringen til Forslaget av 2008. Det fremlagte forslaget danner et godt utgangspunkt for et nytt forslag til behandling på Kirkemøtet 2010 og 2011. Kirkerådet ber om at de synspunktene som kom fram i møtet ivaretas i det videre arbeid fram til rådets 2. behandling i mai.

KR 012/10 Videre arbeid med ny salmebok

Kirkerådets behandling

Tone Synnøve Ø. Steinkopf la frem følgende forslag:

1. Kirkerådet ber om at det utarbeides et salmeboktillegg.
2. Arbeidet gjøres på grunnlag av Salmer 97, forslaget som er lagt frem i Salmebok 2008 med de synspunktene som er kommet frem i høringsprosessen og i Kirkerådets drøfting.

Forslaget fikk én stemme og falt.

Hele forslag til vedtak ble vedtatt mot én stemme.

KR-012/10 Vedtak:

1. Kirkerådet ber om at det utarbeides forslag til ny hovedsalmebok i ett bind. I denne inngår også bønnebok, liturgier og katekismen.
2. Arbeidet gjøres på grunnlag av det forslaget som er lagt frem i boken Salmebok 2008 og de synspunktene som er kommet frem i den høringsprosessen som er gjennomført.
3. Kirkerådet ber sekretariatet forberede saken for ny behandling på rådets møte i september 2011.
4. Arbeidet føres frem til kirkemøtebehandling i 2012, slik at den nye salmeboken med tilhørende koralbok kan tas i bruk høsten 2013.

KR-013/10 Vedtak:

Kirkerådet vedtar de foreslåtte endringer i Statutter til Ungdommens kirkemøte med de endringer som fremkom i møtet.

Statutter for Ungdommens kirkemøte

1. Ungdommens kirkemøte arrangeres av Kirkerådets sekretariat. Utvalg for ungdomsspørsmål er med i forberedelser og gjennomføring av Ungdommens kirkemøte.
2. Ungdommens kirkemøte skal utføre sitt arbeid i lojalitet mot den evangelisk-lutherske lære.
3. Saker til Ungdommens kirkemøte må anmeldes til Kirkerådets sekretariat senest 14 uker før møtet.
4. Ungdommens kirkemøte behandler og uttaler seg i saker som angår Den norske kirke nasjonalt og internasjonalt. Ungdommens kirkemøte har rett til å anmelde saker til behandling på Kirkemøtet.
5. Ungdommens kirkemøte velger 4 representanter med tale og forslagsrett til å delta på Kirkemøtet.
6. Delegater til Ungdommens kirkemøte:
 - 6.1. Ungdommens kirkemøte består av to utsendinger fra hver av Den norske kirkes bispedømmer, én samisk utsending fra hver av de tre nordligste bispedømmene, en utsending fra Døvekirken i Oslo bispedømme, én utsending fra hver av organisasjonene som driver ungdomsarbeid tilknyttet Den norske kirke, medlemmer av Utvalg for ungdomsspørsmål, samt de medlemmer av bispedømmerådene, Kirkerådet, Samisk kirkeråd og Mellomkirkelig råd som er under 30 år, og de fire representantene som ble valgt til Kirkemøtet foregående år.
 - 6.2: Utsendingene fra bispedømmene velges av og blant bispedømmets Ungdomsråd, som igjen må være valgt på bispedømmets Ungdomsting. Kirkerådets sekretariat kan i særlige tilfeller gi dispensasjon fra dette.
 - 6.3. Utsendingen fra organisasjonene oppnevnes av organisasjonens landsstyre eller lignende. Kirkerådets sekretariat kan i særlige tilfeller gi dispensasjon fra dette.
7. Ungdommens kirkemøte vedtar selv nærmere regler og foretningsorden for gjennomføring av Ungdommens kirkemøte.

KR 014/10 Møteplan for Kyrkjerådet 2011-2012

KR-014/10 Vedtak:

Kyrkjerådet vedtek at det skal haldast fire årlege møte i Kyrkjerådet i 2011 og 2012.

KR 015/10 Orientering fra sekretariatets arbeid med kirkeordning

KR-015/10 Vedtak:

Kirkerådet har drøftet saken og tar den reviderte planen til orientering.

KR 016/10 Supplerende oppnevning av varamedlem til Mellomkirkelig råd

KR-016/10 Vedtak:

Kirkerådet oppnevner Karen Junker som vararepresentant til Mellomkirkelig råd fra Agder og Telemark bispedømme med virkeperiode frem til nytt råd velges under Kirkemøtet november 2010.

Kirkerådets behandling:

Det ble foreslått å stryke pkt. 1 i forslag til vedtak.
Pkt 1 ble vedtatt strøket med leders dobbeltstemme.

Følgende nye vedtaksforslag ble utarbeidet:

Kirkerådet ber administrasjonen i samarbeid med Norges Kristne Råd å arbeide videre med tilhørighet og forrangsbestemmelsen i kirkeloven § 3 for å sikre likebehandling mellom tros- og livssynssamfunn.

Forslaget ble enstemmig vedtatt.

KR-017/10 Vedtak:

Kirkerådet ber administrasjonen i samarbeid med Norges Kristne Råd å arbeide videre med tilhørighet og forrangsbestemmelsen i kirkeloven § 3 for å sikre likebehandling mellom tros- og livssynssamfunn.